

2N D'ESO · ESCR · UNITAT 6

Els ODS comencen al teu barri

L'Agenda 2030, els 17 ODS, el que es fa a la Comunitat Valenciana, les desigualtats i un plànol d'ODS del teu barri

6

PER A COMENÇAR

En aquesta unitat aprendràs a...

- Explicar què és l'Agenda 2030, qui la va aprovar i fins quan té termini.
- Agrupar els disset Objectius de Desenvolupament Sostenible i dir què és una meta i un indicador.
- Localitzar objectius concrets en un carrer, una plaça o un comerç del teu barri.
- Descriure què fan les institucions de la Comunitat Valenciana i els ajuntaments per l'Agenda 2030.
- Reconéixer desigualtats en una activitat econòmica i proposar una mesura per a reduir-les.

SITUACIÓ DE PARTIDA · CAS FICTICI

Una situació de partida



És gener a 2n B de l'IES Ribera Norte de Valdelana. L'Ajuntament organitza una exposició sobre l'Agenda 2030 i Andrés Mora hi du el grup. Hi ha panells amb sigles, un plànol de la ciutat i un model blanc a escala de la plaça de la Font que ningú no havia vist abans. Lucía ho apunta tot i Álvaro, de la mateixa classe, diu que el que veu és «de mentida». Andrés no explica què són els ODS: pregunta què es veu en cada cosa i qui ho decidix.

❓ Si pogueres canviar una cosa del teu barri perquè s'hi visquera millor, quina seria i a qui beneficiaria?

❓ Has sentit parlar dels «ODS» o de l'«Agenda 2030»? Què creus que signifiquen?

❓ Un carrer pot tindre avantatges per a unes persones i problemes per a unes altres. Pensa en un exemple.

MAPA DE LA UNITAT

El que anem a vore

- 6.1 Què és l'Agenda 2030
- 6.2 Els 17 ODS
- 6.3 Els ODS a la Comunitat Valenciana
- 6.4 Desigualtats en l'activitat econòmica
- 6.5 El teu barri i els ODS

Cinc idees de l'Agenda 2030



🧩 **Persones i planeta:** ningú no ha de viure en la pobresa ni sense salut; cal cuidar l'aire, l'aigua i la terra.

🔄 **Prosperitat i pau:** viure bé amb un treball digne, amb justícia i institucions fiables.

🌱 **Aliances:** cap país ni cap ciutat pot aconseguir-ho sol.

CLAU

Aprovada el **25 de setembre de 2015** per l'Assemblea General de les Nacions Unides: **17** objectius, **169** fites i termini fins a **2030**.

Els 17 ODS en cinc blocs



Persones

ODS 1 a 5: pobresa, fam, salut, educació i igualtat de gènere.



Planeta

ODS 6, 12, 13, 14 i 15: aigua, consum responsable, clima, mars i terra.



Prosperitat

ODS 7 a 11: energia, treball decent, indústria, desigualtats i ciutats.



Pau

ODS 16: justícia i institucions fiables.



Aliances

ODS 17: treballar junts.

CLAU

Una **fita** diu què es vol aconseguir i un **indicador** és el número que es mesura per a comprovar-ho.

El plànol d'ODS



Dotze punts en el plànol

Un grup marca llocs on veu un ODS: un contenidor, una escola, una placa solar, un comerç que arregla coses.

1. **Contar.** 3 + 3 + 2 + 1 + 1 + 1 + 1 = 12 punts.
2. **Percentatges.** 3 / 12 = 25,0 %; 2 / 12 = 16,7 %; 1 / 12 = 8,3 %. Els ODS 11 i 12 sumen el 50,0 %.
3. **Objectius amb punt.** 7 de 17: en els altres 10 no hi ha observacions.

✔️ **Que un ODS no aparega no vol dir que no existisca: potser no es veu des del carrer.**

Residus per habitant en 2024

Quilograms de residus municipals arreplegats per habitant.



Font: INE, Estadística sobre recogida y tratamiento de residuos, 2024 (consulta: 11/2026).

CLAU

A la Comunitat Valenciana s'arrepleguen **36,9 kg** més per habitant (**7,8 %**), però un indicador no diu per què. A més, el 71,7 % del que s'arreplega arriba barrejat: eixe és un **repte**.

Qui fa què?

QUI	QUÈ POT FER
Nacions Unides	Fixen un marc comú, no una llei
Estat i Unió Europea	Dicten normes i reparteixen diners
Comunitat autònoma	Planifica i gestiona servicis com la sanitat, l'educació o el medi ambient
Ajuntament	Neteja els carrers, decidix on van els contenidors o com s'usa una plaça
Associacions, empreses i famílies	Fan la seua part cada dia

CLAU

Com més prop del carrer, més ràpid es nota el canvi, però **cap nivell pot fer-ho tot sol**.

Plaça d'hui i plaça somiada

ELEMENT	HUI	MODEL	CANVI
Places d'aparcament	40	10	−30 (−75,0 %)
Arbres	6	18	+12 (+200,0 %)
Bancs	4	9	+5 (+125,0 %)

CLAU

El model del concurs d'idees **no està aprovat**. Un canvi pot ajudar unes persones i perjudicar-ne unes altres: pregunta qui guanya i qui perd.

El teu plànol d'ODS en quatre passos

1 → 2 → 3 → 4

Eixir a mirar

En grup, amb una llibreta i un plànol en blanc.

Assignar

Cada punt du un número d'ODS i una frase curta.

Contar

Quins objectius apareixen molt i quins quasi gens?

Triar

Dos o tres ODS, comparats amb criteris i pesos (3, 2 i 1).

CLAU

Un mateix lloc es conta **una sola vegada**, amb el seu ODS principal.

🙋 PREGUNTA PARA LA CLASE

En el plànol de dotze punts no hi ha cap punt de l'ODS 16. Quina conclusió és correcta?

A Que al barri no hi ha justícia ni institucions

B Que potser no es veu des del carrer: cal mirar-ho amb altres dades

C Que eixe objectiu es pot esborrar del projecte

✔️ Un plànol de dotze punts és una mostra xicoteta i depén d'on mire cada persona. Que no es veja no vol dir que no existisca.

REPÀS

Idees clau

- **Agenda 2030.** Aprovada per l'ONU el 2015, termini fins a 2030, any inclòs, cinc idees: persones, planeta, prosperitat, pau i aliances, 169 metes amb indicadors.
- **Els 17 ODS.** Cinc blocs, meta i indicador, sinergies i xocs, ods 11, 12, 13 i 8 al barri.
- **Comunitat Valenciana.** Dades dels ODS a la regió, repte, fita i indicador, residus 2024: 511,8 i 474,9 kg per habitant, nivells: onu, ue, consell, ajuntament.
- **Desigualtats.** Qui guanya i qui perd, bretxa, asimetria d'informació, esperit crític i constructiu.
- **El teu barri.** Plànol d'ODS, criteris i pesos, biaix de lo visible, recompte: un ods principal per lloc.

PER A ACABAR

Per a pensar

1 Mira el teu carrer o la teua plaça: quins ODS es veuen i quins no es veuen des d'allí? Quina dada necessitaries per a saber si el barri millora?

2 Un canvi pot beneficiar unes persones i perjudicar-ne unes altres. Pensa en un del teu barri: qui guanya, qui perd i quina mesura proposaries?

3 Un anunci diu que un producte és «100 % verd». Quin material, origen, segell i dada li demanaries?



Ara et toca a tu!

Repassa, practica i comprova el que has aprés.

📝 **Resum**

✅ **Test**

👆 **Interactius**

Llibre, presentacions, resums i tests gratuïts a **josesande.com**